

tværtimod bleve de forgydede. Jeg vil henstille til ærede Sagkyndige i denne Sal og stille det Spørgsmaal til dem, om de virkelig tro, at den Maade, hvorpaa denne Uddannelse foregaar, er formaalstjenlig? Det er ingenlunde min Mening at klage over, at de Vedkommende faae Noget at bestille, tværtimod, men Spørgsmaalet er, om det, de bestille, det, de lære, i alle Maader er den Umage, den Tid og de Penge værd, som det koster. Det tager nu i Reglen, selv for ret begavede unge Mennesker, 5—6 Aar at tage Studentereksamen. Jeg har tidligere, som ærede Herrer vide, været ikke saa lidt begejstret for vorne Studenter, de Studenter, der først begynde at studere i den modnere Alder. Jeg er det til en vis Grad endnu, men jeg maa erkjende, at som Ordningen er, bliver det meget vanskeligt for disse ældre Mennesker at naae Maalet. Jeg vil derfor stille det Spørgsmaal, om man ikke mener, at det er at tage vel meget af en Elevs Tid, naar han skal anvende omtrent $\frac{3}{4}$ af den alene paa Latin (Modfigelse). Jo, det er Tilfældet, jeg har set flere ret flinke Elever anvende omtrent $\frac{3}{4}$ af deres Tid alene paa Latin. De lære ikke mindre end 3 eller 4 døde Sprog eller skulle lære dem; thi de lære dem rigtignok ikke. Det er Græsk, Oldnordisk, Hebraisk og Latin. Det vil sige, jeg veed meget godt, at de, der ikke ville være Theologer, komme ikke til at lære Hebraisk, men i hvert Tilfælde bliver der dog 3 døde Sprog tilbage, og jeg tror, at det er for meget. Jeg tror navnlig ikke, at det giver tilstrækkeligt Udbytte for Eleverne, naar de skulle anvende $\frac{3}{4}$ af deres Tid og selvfølgelig ogsaa deres Penge paa at lære et dødt Sprog. De færreste af dem komme dog visnok tilbunds ind i Oldtidens Kulturliv, og endmindre blive de dygtig hjemme i det latinske Sprog. Jeg har hørt Grunde for og imod dette Spørgsmaal af de Sagkyndige, og jeg vil nødig blande mig ind i denne Ting, derfor henstiller jeg blot til de Sagkyndige, om de ikke mene, at Noget i denne Sag ikke er saa ganske i sin Orden. Jeg veed, at Latin er Grundlaget for flere Sprog, jeg veed, at det stærker Elevernes Evner osv., men Sandheden er dog den, at flere af de endogsaa ret flinke Elever sige, at de virkelig ikke faae noget Udbytte heraf, som svarer til den Tid, som de have anvendt derpaa. Jeg kan ikke negte, at man som Lægmænd kommer til den Mening, at det var bedre, om de tilbunds vare inde i eet eller to fremmede Kultursprog, end at de give sig af med syv til otte Sprog, af hvilke de ikke komme rigtig ind i noget. Jeg forlanger ingenlunde Forbringernes slappede, jeg vil tværtimod gjerne have Eleverne vennebede til Arbejde. Jeg erkjender, at der skal et alvorligt og dygtigt Arbejde til, og det Pinlige kommer kun tilfæde derved, at man faar den Overbevisning eller er tilbøjelig til at

faae den Overbevisning, at den Møje, de anvende derpaa, er mer eller mindre spildt, og det er i Virkelighed ingen ringe Sag, at en saa stor Del af Ungdommen skal anvende $\frac{3}{4}$ af de bedste Aar eller i hvert Fald af gode Aar paa et enkelt dødt Sprog uden i Virkelighed at komme tilbunds i det. Jeg taler derom, fordi denne Sag ligger mig paa Sinde. Jeg henstiller, om man ikke mener, at det skulde være paa Tide at komme til en alvorlig Reform i Retningen af ikke Mangt men Meget, at Eleverne kom tilbunds i de Sprog, de lærte, at de f. Ex. lærte Lybft og Fransk, eller Lybft og Engelsk og lærte det tilbunds, og at de, der ikke vilde være særlig Sprogforskere, bleve fri for Latin? Jeg skal ikke gaa den Vej, at ønske Græsk sat istedetfor saaledes som en anset Skolemand, der har talt derfor. Jeg kan ikke se, at der er det Mindste vundet derved, jeg vil snarere sige, at der er Noget tabt derved. Saaledes som jeg kan se paa Fraastand, maa jeg sige, at Latin som Grundlag for Sprogene og som det nærmeste Grundlag for Kulturen i hvert Fald maa have Fortrinet. I den Henseende ligger Latinerne nærmere end Græken, saa, skal der anvendes Tid paa noget af disse Sprog, saa siger jeg, hellere paa Latin end paa Græsk. Men jeg henstiller kun, om man ikke mener, at det var bedre, at Eleverne kom til at sysselstætte sig mere med levende Sprog, saa at de døde Sprog falbt bort, eller at man i hvert Fald lod det Sprog falde bort, som Vedkommende ikke senere skulde anvende, at man f. Ex. lod Theologerne lære Hebraisk og Juristerne Latin, thi man kan maasse sige, at for at være Jurister skulle de have lært Latin, eller at Theologerne maasse skulle lære Græsk (Afbrydelse). Ja, jeg nævrede det ogsaa kun eksempelvis, jeg veed jo meget godt, i hvilket Maal det nye Testamente er skrevet. Men et Andet er af Alle at fordre 3 eller 4 døde Sprog. Jeg tror, at det vilde give nok saa meget Udbytte for vor Ungdom, om den anvendte mere Opmærksomhed paa eet eller to fremmede Sprog af de levende og lod det være en fri Sag, hvilket af de døde Sprog de skulde have, men fremfor Alt maa de naturligtvis ikke glemme deres eget Sprog, thi man kan jo ikke negte, at det er ikke noget indbydende Syn at se, at mange af dem, der læse til examen artium i flere Aar af den Tid, de læse — det gjælder i alt Fald dem, der læse privat, gaa paa Kursus — ikke bryde sig om dansk Stil, de skrive den slet ikke, de finde det helt overflødig, og taler man til dem om det, sige de: Hvorfor skulle vi skrive det, det skulle vi jo ikke have til Examen, nemlig til første Del, derfor læg de det ad acta. Det tror jeg ikke er heldigt. Det er ogsaa bekendt nok, at denne Sag var for